

Тунік Н.Ц.

*викладач вищої категорії, викладач-методист,
Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я. Франка*

ПРОЕКТУВАННЯ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ ТА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Сучасні тенденції в системі вищої освіти демонструють значущість професіоналізму майбутніх спеціалістів, від яких багато в чому залежить ринок праці, що розвивається.

Проблеми вдосконалення системи фізичного виховання студентської молоді набувають особливої актуальності в нових соціально-економічних умовах [2, 5]. На їх розв'язанні наголошують державні національні програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»), «Державна програма розвитку фізичної культури і спорту», закони України «Про освіту», «Про фізичну культуру і спорт», «Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту», «Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті».

Аналіз сучасної педагогічної практики переконливо свідчить про те, що ефективною формою цілеспрямованої педагогічної діяльності, однією із найбільш продуктивних методів навчання є проектування. У його основі лежать інтеграція та безпосереднє застосування набутих знань під час практичної діяльності. Проектування у фізичному вихованні – це процес створення нових форм спільності педагогів, студентів, громадськості, нового змісту й технологій освіти, нових способів і технік педагогічної діяльності. Проект (від латин. *proectus* – «кинутий наперед») – задуманий план дій, задум, намір, тобто вид діяльності. Цей метод активізує пізнавальну діяльність, розвиває креативність й одночасно формує певні риси особистості [4].

Один із засновників методу проектів В. Кілпатрік дав йому таке визначення: «Метод проектів – це метод планування доцільної (цілеспрямованої) діяльності у зв'язку з вирішенням певного навчально-виховного завдання в реальній життєвій обстановці».

Викладачі циклової комісії фізичної культури та виховання з методикою навчання у Коростишівському педагогічному коледжі особливу увагу приділяють проектуванню занять фізичного виховання як шлях ефективного формування професійної компетенції у студентів та майбутніх фахівців фізичної культури.

Поняття «професійна компетентність» увійшло в термінологію у 80-ті роки минулого століття з праць Ю. К. Бабанського, С. П. Баранова, В. О. Сластьоніна і вважалось складовою професіоналізму. Термін «компетентність» (від лат. *compeience*) – поняття, що висвітлює аспекти поведінки людини, пов'язані з виконанням роботи, визначає основну характеристику особистості, яка досягла або здатна досягти високих результатів у діяльності [1].

З позицій системного підходу (Т. Т. Браже, Н. І. Запрудський) професійна компетенція розуміється як певна система, що інтегрує знання, уміння, навички, професійно значущі якості особистості, яка забезпечує виконання особистих професійних зобов'язань [3].

Погоджуємося з думкою О. Є. Лебедєва, що компетентність – це здатність діяти в ситуації невизначеності, працювати в команді та навчатися. Компетентність виражає значення традиційної тріади «знання-уміння-навички», інтегруючи їх в єдиний комплекс [6].

Компетенція фахівця в галузі фізичної культури і спорту набуває дедалі більшого значення. Фахівця, який не чекатиме інструкцій, а вступить у життя з творчим, проектно-конструктивним і духовно-особистісним досвідом.

Навчальний процес у коледжі відбувається з урахуванням того, що студенти та майбутні фахівці фізичної культури повинні засвоїти певний запас теоретичних знань і практичних навичок, навчитися самостійно приймати професійні рішення, для цього ми використовуємо проектування з будь-яких дисциплін фізкультурного циклу на різних етапах заняття:

- мультимедіа-лекція як форма вивчення нового матеріалу;
- під час мотивації як постановка проблем перед вивченням нового матеріалу;
- під час пояснення нового матеріалу як ілюстрація;
- створення мультимедійних моделей – одна із форм науково-дослідної роботи студентів;
- під час закріплення та узагальнення знань;
- мультимедійний проект як форма виконання самостійної роботи.

Найчастіше застосовуємо мультимедійні презентації на лекційних заняттях. Робота з такою презентацією нагадує роботу з підручником. Але презентація має багато переваг. Це – підбір інформаційного матеріалу, що спрощує його засвоєння, й оформлення інформації елементами якісної графіки, і супроводження звуком, і використання відеоматеріалу. Усе це є чинником більш якісного засвоєння матеріалу, який вивчається.

Викладачі ставлять такі цілі та завдання проектної технології: не тільки передати студентам суму знань, а ще й навчити здобувати ці знання самостійно, застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань; сприяти формуванню у студентів комунікативних навичок; прищепити студентам уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирання інформації, аналізу з різних точок, висування гіпотез, уміння робити висновки.

Проектування заохочує й підсилює щире прагнення до навчання з боку студентів, тому що воно особистісно орієнтоване; використовує безліч дидактичних підходів, має високу мотивацію, що означає зростання інтересу та включення в роботу в міру її виконання; підтримує педагогічні завдання в діяльнісній, афективній і психомоторній сферах на всіх рівнях (знання, розуміння, застосування, аналізу, синтезу); дає змогу вчитися на власному досвіді й досвіді інших у конкретній справі, а не вдавати навчальну діяльність.

Проектування належить до активних методів. Його перевагами є те, що студенти навчаються, діють у мікросоціальному середовищі, отримують практичні навички, мають можливість перевірити теоретичні надбання на практиці тощо. Основними перевагами є те, що проектування сприяє формуванню зв'язку між коледжем та реальністю, впливає на формування у студентів ключових компетенцій, дає змогу здобувати необхідні знання в безперервному навчальному процесі, сприяє розвитку мотивації, активізує діяльність студентів.

Досвід роботи з методу проектів показує, що студенти можуть виступати активними учасниками процесу створення проекту, виробляти свій власний

погляд на інформацію, намічати мету, задачі й шукати шляхи їх рішення. Метод проектів дозволяє їм учитися на власному досвіді й досвіді інших у конкретних справах і приносить задоволення студентам, що бачать продукт власної праці.

Підготовка професіонала – справжнього фахівця своєї справи – має здійснюватися з використанням найновітніших технологій, методик, освітніх інновацій, з використанням набутого вітчизняного й зарубіжного досвіду. Кожна педагогічна технологія має свою специфіку, переваги на певні труднощі використання. Тому лише їх систематичне використання, оптимальне поєднання суттєво підвищить якість і результативність навчального процесу.

З усього вище зазначеного можна зробити висновок, що проектування занять фізичного виховання, зокрема систем презентацій, відеоматеріалу приводить до підвищення якісного рівня використання наочності; підвищення продуктивності заняття; реалізації міжпредметних зв'язків; з'являється можливість організації проектної діяльності студентів; змінюються на краще взаємини педагог-студент; змінюється у студентів відношення до комп'ютера, вони починають сприймати його як універсальний інструмент для роботи в будь-якій галузі людської діяльності.

Праця справжнього педагога – це творчість, переплетена з любов'ю. Тому викладачі охоче експериментують, впроваджують у навчальний процес проектування занять фізичного виховання як шлях підвищення ефективного формування професійної компетенції у студентів та майбутніх фахівців фізичної культури.

Список використаних джерел:

1. Горобець С. А. Теоретичні засади проблеми формування професійної компетентності майбутнього фахівця-економіста / С. А. Горобець // Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2007. – Вип. 31. – С. 106–109.
2. Городинська І. В. Фізичне виховання старшокласників ліцеїв та гімназій у позакласній роботі // І. В. Городинська / – Херсон, 2004. – 252 с.
3. Дибкова Л. М. Індивідуальний підхід у формуванні професійної компетентності майбутніх економістів / Л. М. Дибкова ; АПН України ; Інститут вищої освіти. – К., 2006. – 227 с.
4. Ковальова Н. Особливості проектування позакласної роботи старшокласників із фізичного виховання / Вікторія Саєнко / Молодіжний науковий вісник. 2012. – С. 39.
5. Москаленко Н. Педагогічні інновації у фізичному вихованні / Н. Москаленко // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2009. – № 1. – С. 19–22.
6. Первутинский В. Г. Современные подходы к развитию профессиональной компетентности студентов: монография / В. Г. Первутинский. – Спб., 2002.